

Raport

z badania

Centra Integracji Społecznej
w województwie mazowieckim
– analiza potrzeb i zasobów

Warszawa, listopad 2016 r.

Spis treści:

Wstęp	5
I. Czym jest Centrum Integracji Społecznej.....	7
1. Definicja, cel, odbiorcy, podmioty tworzące	7
2. Lista Centrów Integracji społecznej w województwie mazowieckim jakie uzyskały status CIS.....	9
3. Finansowanie CIS	11
II. Wyniki badania.....	12
1. Opis ankiety badawczej	12
2. Podsumowanie danych z ankiet	12
III. Wnioski.....	21
IV. Rekomendacje.....	21

Wstęp

Zgodnie z art. 21 pkt 4a oraz art. 21a pkt. 4 Ustawy z dnia 12 marca 2005 r. o pomocy społecznej do zadań Samorządu Województwa Mazowieckiego realizowanego przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej należy koordynowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie oraz monitorowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości społecznej służącej zwiększeniu aktywności społecznej i zawodowej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania realizowane są w oparciu o „Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2013-2020”.

Ekonomia społeczna w latach 2014-2020 będzie jedną ze strategicznych polityk regionalnych dla rozwoju województwa mazowieckiego, której rozwój umożliwi tworzenie warunków dla włączenia społecznego i walki z ubóstwem.

Na potrzeby analizy rozwoju ekonomii społecznej na Mazowszu Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej przygotowało i przeprowadziło badanie potrzeb i zasobów z zakresie tworzenia Centrów Integracji Społecznej. Obok Zakładów Aktywności Zawodowej, Spółdzielni Socjalnych, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, CIS są jednym z podmiotów ekonomii społecznej. Ich celem jest działalność reintegracyjna i zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Opracowaną w ramach badania ankietę rozesłano do samorządów województwa mazowieckiego na szczeblu gminnym, miejskim oraz do dzielnic Miasta Stołecznego Warszawy.

Badania były przeprowadzone w okresie 13.09.2016 – 30.09.2016r. Ankieta badawcza została wysłana do 314 samorządów oraz 18 dzielnic Miasta Stołecznego Warszawy, z czego 258 samorządów i 6 dzielnic m.st Warszawy (79,81%) wypełniło i odesłało ankietę. Pośród samorządów ankietę wypełniło 78 miast (z 86 znajdujących się w województwie mazowieckim) oraz 180 gmin (z 228 znajdujących się w województwie mazowieckim).

Dane uzyskane tą drogą posłużyły do opracowania niniejszego raportu, który podsumowuje określone przez samorządy potrzeby i zasoby w zakresie tworzenia i działalności Centrów Integracji Społecznej mieszczących się wśród zadań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

I. Czym jest Centrum Integracji Społecznej

1. Definicja, cel, odbiorcy, podmioty tworzące

Centrum Integracji Społecznej to instytucja realizująca specjalistyczny program pracy z osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem. Zgodnie z Ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zatrudnieniu socjalnym (art. 7 ust 2 i art. 8 ust.1 Dz.U. 2003 nr 122 poz. 1143) pomoc w powrocie do aktywnego życia społecznego i zawodowego powinna być realizowana przy wykorzystaniu różnego rodzaju form reintegracji zawodowej i społecznej. Mają one kształtować umiejętności pełnienia ról społecznych i osiągnięcia pozycji społecznych dostępnych osobom spoza sfery wykluczenia społecznego, umożliwiać zdobycie i podwyższanie umiejętności zawodowych, a także przekwalifikowanie pod kątem wymagań rynku pracy. Ważnymi zadaniami realizowanymi w Centrum są także nauka planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez rozpoczęcie aktywności zarobkowej (zatrudnienie, własna działalność gospodarcza, udział w spółdzielni socjalnej) oraz nauka umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Centra Integracji Społecznej powinny być miejscami gdzie jest realizowany model aktywnej pracy edukacyjnej, wspierającej aktywność zawodową i rozwój umiejętności społecznych zastępujący tradycyjny model pomocowy polegający głównie na przekazywaniu środków finansowych osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Poza celami odnoszącymi się bezpośrednio do uczestników zajęć ważne są także cele odnoszące się do aktywizacji środowiska lokalnego: angażowanie do współpracy trójsektorowej, włączanie w realizację tego celu zasobów lokalnych, budowanie zaplecza ekonomicznego dla Centrum, działania edukacyjne na temat skutków izolacji społecznej i wyłączenia z aktywności społecznej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem i tym samym kształtowanie odpowiedzialności społecznej.

Odbiorcami działań realizowanych w ramach Centrum Integracji Społecznej mogą być osoby podlegające lub zagrożone wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Zgodne z zapisami ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zatrudnieniu socjalnym (art. 1 ust 2) uczestnikami CIS mogą być osoby:

- 1) bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 2) uzależnione od alkoholu,
- 3) uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających,
- 4) chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- 5) długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,

- 6) zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 7) będące uchodźcami, realizujące indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 8) niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

Centrum Integracji Społecznej może być utworzone przez:

- 1) jednostkę samorządu terytorialnego,
- 2) organizację pozarządową,
- 3) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 149, poz. 887), z zastrzeżeniem, że w przypadku spółdzielni socjalnych Centrum mogą tworzyć spółdzielnie zakładane przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z 2009 r. Nr 91, poz. 742 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146)

Proces utworzenia CIS rozpoczyna się od uzyskania statusu Centrum, który nadaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce funkcjonowania Centrum w drodze decyzji administracyjnej, na podstawie wniosku składanego przez instytucję tworzącą.

Wniosek składany do wojewody powinien zawierać:

- 1) nazwę instytucji tworzącej Centrum;
- 2) informację o miejscu funkcjonowania Centrum i przewidywanym terminie rozpoczęcia działalności;
- 3) przewidywaną liczbę uczestników oraz wskazanie, dla jakiej grupy uczestników Centrum będzie świadczyć usługi;
- 4) planowany rodzaj działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej;
- 5) program prac prowadzonych z uczestnikami w ramach reintegracji zawodowej i społecznej;
- 6) przewidywaną liczbę pracowników Centrum oraz ich kwalifikacje;
- 7) planowane rodzaje umów o pracę pracowników Centrum i ich wymiar czasu pracy;
- 8) dane o organizacji i systemie zajęć w Centrum;
- 9) dane o zakładanych efektach działania Centrum, w tym planowaną liczbę osób do przyuczenia do zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji, planowaną liczbę osób, którym uczestniczenie w zajęciach w Centrum i wspierane zatrudnienie socjalne pomogą w uzyskaniu zatrudnienia na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy lub w podjęciu działalności gospodarczej, planowaną liczbę osób usamodzielnionych ekonomicznie;
- 10) dane o szacunkowym rocznym preliminarzu ogólnych kosztów działalności Centrum, w tym kosztów realizacji reintegracji zawodowej i społecznej;
- 11) dane o wysokości zasobów własnych instytucji tworzącej poniesionych na utworzenie Centrum oraz o formach tych zasobów, a także o przewidywanym udziale własnym w finansowaniu działalności Centrum;
- 12) dane o innych źródłach finansowania działalności Centrum, w tym ze środków określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- 13) projekt regulaminu Centrum

- 14) kopię dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do nieruchomości, w której ma funkcjonować Centrum;
- 15) opinię starosty o potrzebie powołania Centrum na terenie podległego mu powiatu, z wyłączeniem wniosku składanego przez powiat;
- 16) akt powołania Centrum, w przypadku powołania Centrum przez jednostkę samorządu terytorialnego.

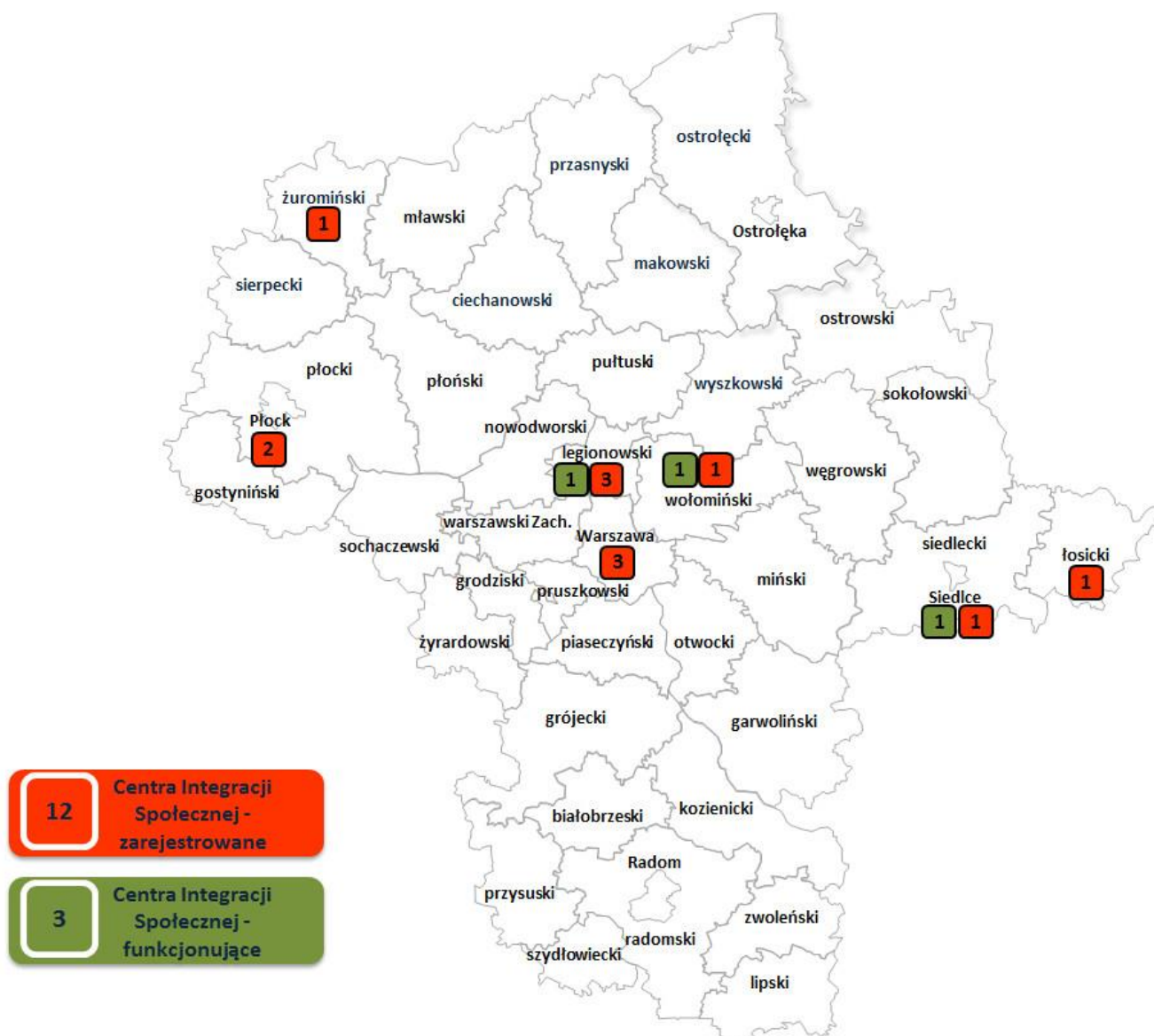
2. Lista Centrów Integracji społecznej w województwie mazowieckim jakie uzyskały status CIS

W województwie mazowieckim status Centrum Integracji Społecznej posiada 12 podmiotów.

- 1) **Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach**
ul. Budowlana 1, 08-110 Siedlce, tel. (25) 640 71 32
E-mail: cissiedlce@interia.pl,
Strona internetowa: www.cissiedlce.pl
Podmiot prowadzący: Caritas Diecezji Siedleckiej, ul. Bpa Świrskiego 57, 08-110 Siedlce
Strona internetowa: www.siedlce.caritas.pl
- 2) **Centrum Integracji Społecznej w Legionowie**
Dane kontaktowe: ul. Piłsudskiego 3, 05-120 Legionowo, tel.: 22 732 15 58
Email: biuro@cis.legionowski.pl
Podmiot prowadzący: Starosta Legionowski, ul. W. Sikorskiego 11, 05-119 Legionowo
Strona internetowa: cis.legionowski.pl; [Facebook](#)
- 3) **Centrum Integracji Społecznej w Markach**
ul. Spokojna 9, 05-270 Marki, tel. 799-073-723
Podmiot prowadzący: Fundacja Otwarte Serce, ul. Warszawska 50, 05-270 Marki
Strona internetowa: www.otwarteserce.pl (zakładka Centrum Integracji Społecznej)
- 4) **Centrum Integracji Społecznej w Płocku**
ul. Kościuszki 5, 09-402 Płock
Podmiot prowadzący: Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Br. Alberta, ul. Kościuszki 5, 09-402 Płock
Strona internetowa: www.bratalbert.pl
- 5) **Centrum Integracji Społecznej w Płocku**
ul. Królowej Jadwigi 2 lok. 27, 09-402 Płock
Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego w Płocku
Strona internetowa: www.cisi.com.pl
- 6) **Centrum Integracji Społecznej w Warszawie**
ul. Targowa 82/5, 03-448 Warszawa
Podmiot prowadzący: „Otwarte Drzwi”, ul. Równa 10/3, 03-418 Warszawa
Strona internetowa: www.otwartedrzwi.pl
- 7) **Centrum Integracji Społecznej w Warszawie**
ul. Sierpińskiego 3, 02-122 Warszawa
Podmiot prowadzący: Fundacja „Hominem”, ul. Kochanowskiego 33/5, 03-864 Warszawa

- 8) **Centrum Integracji Społecznej w m. Sarnaki**
Nowe Litewniki 40 08-220 Sarnaki
Podmiot prowadzący: Wójt Gminy Sarnaki, ul. Joselewicza 3, 08-220 Sarnaki
- 9) **Centrum Integracji Społecznej w Legionowie**
ul. Łowicka 17, 05-120 Legionowo
Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie „Pro Vobis”, ul. Łowicka 17, 05-120 Legionowo
- 10) **Centrum Integracji Społecznej w Żurominie**
Adres: ul. Wyzwolenia 59 J, 09-300 Żuromin
Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie Praca - Rozwój - Edukacja , ul. Wyzwolenia 59 J, 09-300 Żuromin
Strona internetowa: www.stowarzyszenie-pre.pl
- 11) **Centrum Integracji Społecznej w Warszawie**
Adres: ul. Mostowa 13/15/1 7 lok. 9, 00-260 Warszawa
Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie Centrum Społecznego Wsparcia, ul. Mostowa 13/15/17 lok. 9, 00-260 Warszawa
Strona internetowa: www.scsw.pl
- 12) **Centrum Integracji Społecznej w Legionowie**
ul. Długa 3, 05-119 Legionowo
Podmiot prowadzący: Fundacja „Pasja Życia”, ul. Modzelewskiego 98a, 02-679 Warszawa
Strona internetowa: www.pasjazycia.org
- 13) **Centrum Integracji Społecznej w Warszawie**
ul. Paca 40, 04-386 Warszawa
Podmiot prowadzący : Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, ul. Paca 40, 04-386 Warszawa
Strona internetowa: www.cal.org.pl
- 14) **Centrum Integracji Społecznej w Długosiodle**
ul. Plewki 19, 07-210 Długosiodło
Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi, ul. Plewki 19, 07-210 Długosiodło

Mapa nr 1. Rozmieszenie podmiotów posiadających status CIS w województwie mazowieckim.

źródło: opracowanie własne MCPS

3. Finansowanie CIS

Utworzenie Centrum jest finansowane:

- 1) w przypadku Centrum tworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego – na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych;
- 2) w przypadku Centrum tworzonego przez organizację pozarządową z:
 - a) zasobów instytucji tworzącej pochodzących ze zbiorów, darowizn lub innych źródeł,
 - b) dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z dochodów własnych gminy przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - c) innych dochodów własnych jednostki samorządu terytorialnego niż określone w lit. c.

- 3) Utworzenie Centrum może być finansowane z dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Marszałek województwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z instytucją tworzącą, może przyznać Centrum dotację na pierwsze wyposażenie oraz dotację na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dotacja na pierwsze wyposażenie może być przeznaczona na:

- 1) przystosowanie do potrzeb uczestników zajęć w Centrum pomieszczeń przeznaczonych na reintegrację zawodową i społeczną;
- 2) wyposażenie pomieszczeń oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9;
- 3) zakup surowców, materiałów i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności.

Wysokość dotacji, sposób finansowania działalności, zasady działalności Centrum w zakresie reintegracji zawodowej, zasady kierowania do Centrum, zasady uczestnictwa, kwestie zatrudnienia wspieranego - szczegółowo określają zapisy ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

II. Wyniki badania

1. Opis ankiety badawczej

Jednym z zadań realizowanych w imieniu Samorządu Województwa Mazowieckiego przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej (MCPS) związanych z rozwojem ekonomii społecznej na Mazowszu, jest wspieranie tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej.

Tworzenie tego typu placówek oraz ich funkcjonowanie pociąga za sobą szereg wymagań i potrzeb. W celu ich poznania Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej skierowało do samorządów lokalnych Województwa Mazowieckiego **ankietę mającą na celu zebranie informacji na temat planów samorządów dotyczących utworzenia CIS.**

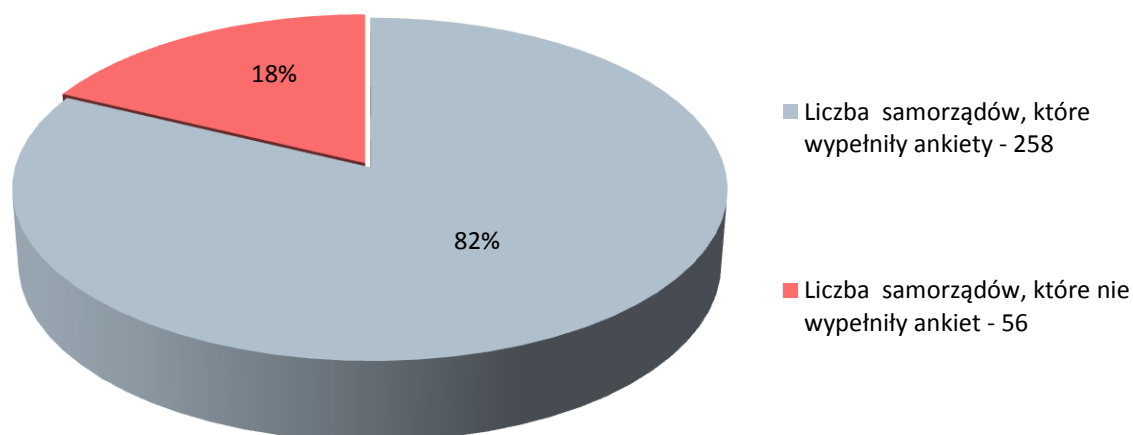
Ankieta zawierała pytania dotyczące:

1. Planów utworzenia CIS w Gminie/Mieście;
2. Przyczyn decyzji negatywnej odnośnie uruchomienia Centrum;
3. Podmiotu prowadzącego CIS w przypadku planów utworzenia Centrum;
4. Posiadania odpowiedniej infrastruktury (budynki, sprzęt) oraz posiadania tytułu prawnego do lokali w których będzie działał CIS ;
5. Planowanej grupy docelowej i jej wielkości;
6. Wysokości i rodzaju środków z jakich planowane jest sfinansowanie utworzenia i prowadzenia działalności CIS.

2. Podsumowanie danych z ankiet

Ankiety wysłano do 314 samorządów w województwie mazowieckim oraz 18 dzielnic m. st. Warszawy.

Wykres nr 1. Samorzady, które wypełniły ankietę.

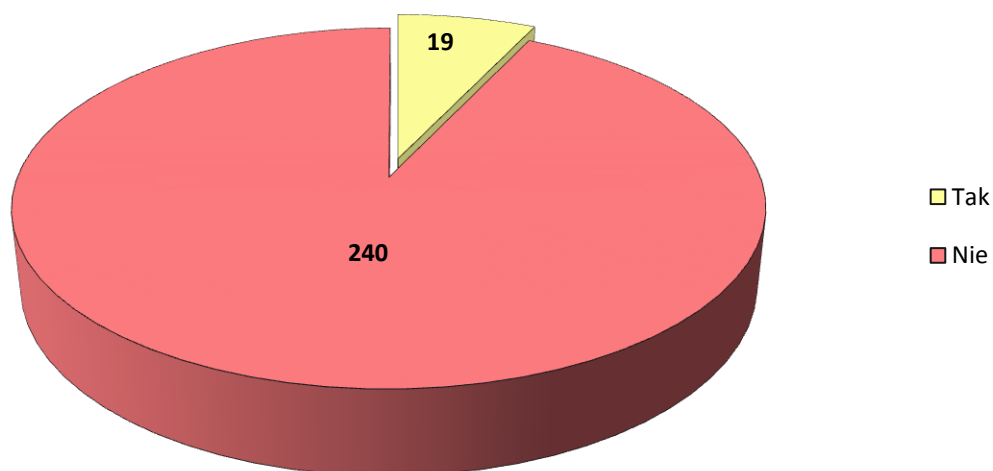
źródło: opracowanie własne MCPS

Ankietę wypełniło 258 samorządów (82%) z 314, do których została ona wysłana. W tym: 78 miast i 180 gmin.

Plany utworzenia CIS w województwie mazowieckim w ujęciu geograficznym i czasowym

Pierwsze pytanie jakie w ankiecie zostało zadane samorządom dotyczyło tego, czy na terenie Gminy / Miasta planowane jest w najbliższych latach utworzenie lub rozpoczęcie działalności Centrum Integracji Społecznej (CIS).

Wykres nr 2. Liczba samorządów planujących lub nie utworzenie CIS

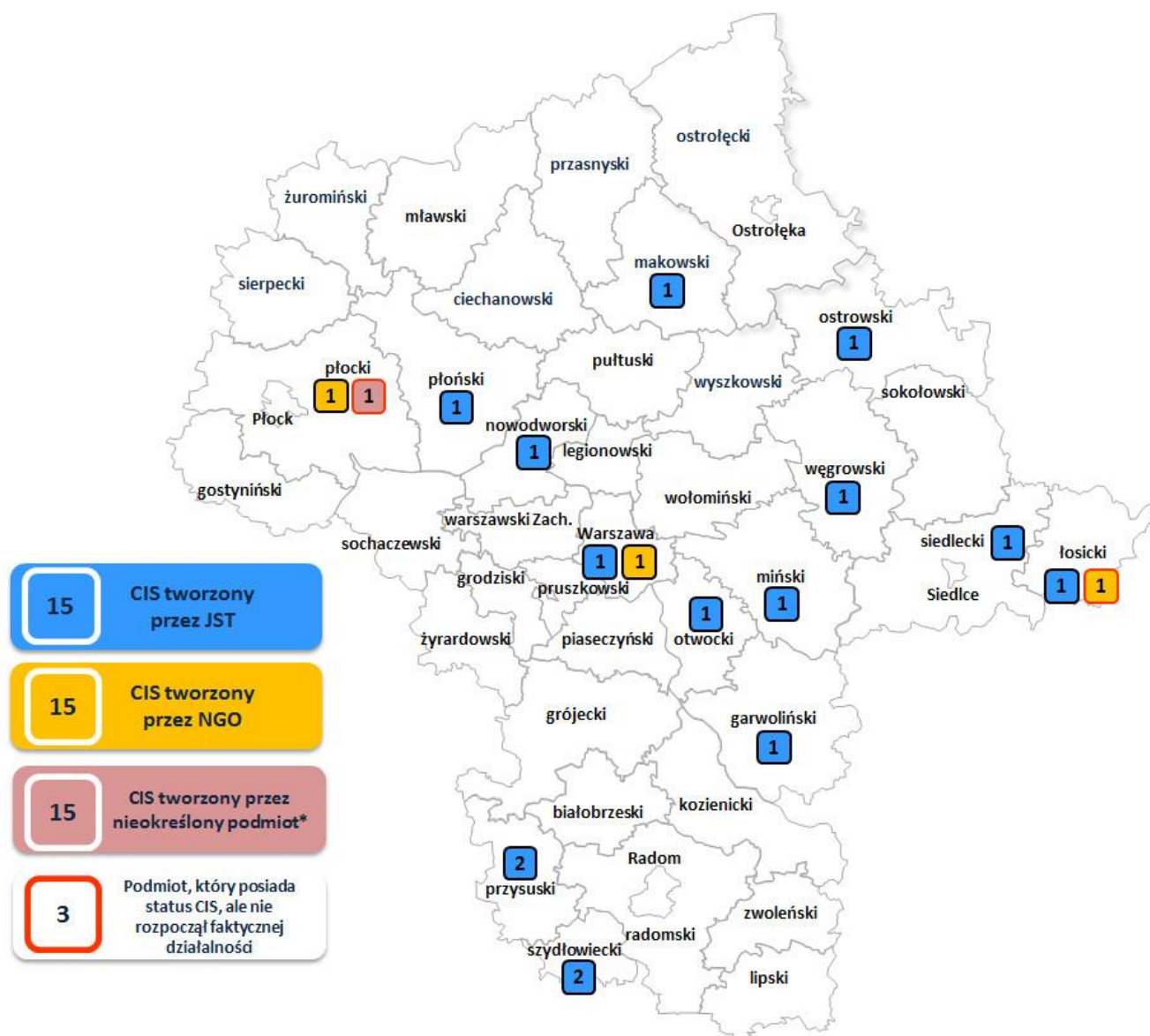

źródło: opracowanie własne MCPS

Z 258 samorządów, które odpowiedziały na ankietę, **19 zadeklarowało, że na terenie ich Gminy/Miasta planowane jest w najbliższych latach utworzenie lub rozpoczęcie działalności Centrum Integracji Społecznej (CIS).**

Badanie pokazało, że tylko 2,9% samorządów spośród 314 znajdujących się w województwie mazowieckim, jest zainteresowanych utworzeniem i prowadzeniem na swoim terenie Centrum Integracji Społecznej.

Mapa nr 2. CIS planowane do utworzenia w poszczególnych powiatach województwa mazowieckiego.

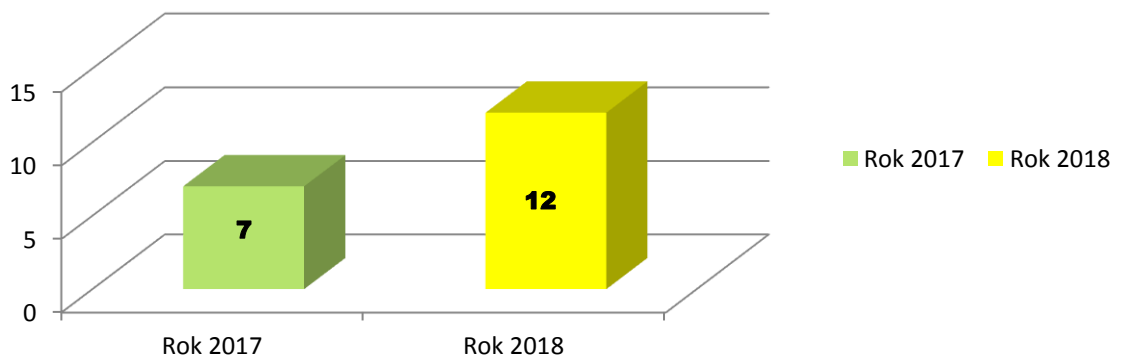
źródło: opracowanie własne MCPS

Według danych zebranych w badaniu zainteresowane utworzeniem CIS na swoim terenie są następujące samorzady:

Tabela nr 1. Zestawienie danych dotyczących podmiotów zainteresowanych utworzeniem CIS.

Lp.	Nazwa Urzędu	Miejscowość	Powiat	Rok utworzenia CIS	Podmiot prowadzący CIS	Infrastruktura (budynki, sprzęt)	Tytuł prawny do posiadanych budynków	łącznie liczba uczestników	Dotacja na pierwsze wyposażenie oraz na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy pochodzącej z dochodów własnych samorządu województwa
1	Urząd Miasta i Gminy	Drobin	płocki	2018	NGO	Tak	Nie	40	110000
2	Urząd Miasta i Gminy	Gąbin	płocki	2018	nie sprecyzowano	Tak	Tak	11	211 050
3	Urząd Miasta i Gminy	Kałużyn	miński	2018	JST	Nie	Tak	32	52 000
4	Urząd Miasta i Gminy	Karczew	otwocki	2018	JST	Tak	Tak	73	215 000
5	Urząd Miasta i Gminy	Łosice	łosicki	2018	NGO	Nie	Nie	20	242 000
6	Urząd Miasta	Maków Maz.	makowski	2018	JST	Nie	Nie	15	bd
7	Urząd Miasta Ostrów Maz.	Ostrów Maz.	ostrowski	2018	JST	Tak	Tak	0	42 000
8	Urząd Miasta Raciąż	Raciąż	płoński	2018	JST	Nie	Tak	30	0
9	Urząd Miasta Węgrów	Węgrów	węgrowski	2017	JST	Tak	Tak	40	237 399
10	Urząd Gminy Borowie	Borowie	garwoliński	2017	JST	Nie	Tak	9	90 000
11	Urząd Gminy Jastrząb	Jastrząb	sztytowiecki	2018	JST	Tak	Tak	23	370 000
12	Urząd Gminy Leoncin	Leoncin	nowodworski	2017	JST	Tak	Tak	30	260 000
13	Urząd Gminy Mirów	Mirów	sztytowiecki	2017	JST	Tak	Tak	101	40 000
14	Urząd Gminy Odrzywół	Odrzywół	przysuski	2018	JST	Tak	tak	36	30 000
15	Urząd Gminy Sarnaki	Sarnaki	łosicki	2017	JST	Tak	Tak	32	581900
16	Urząd Gminy Wieniawa	Wieniawa	przysuski	2018	JST	Nie	Nie	80	bd
17	Urząd Gminy Zbuczyn	Zbuczyn	siedlecki	2017	JST	Nie	Tak	20	0
18	Urząd Dzielnicy Praga Południe m.st. Warszawy	Warszawa	Miasto st. Warszawa	2018	JST	Tak	Tak	45	400 000
19	Urząd Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy	Warszawa	Miasto st. Warszawa	2017	NGO	Tak	Tak	74	400000
								łącznie: 711	Razem: 3 281 349

Wykres nr 3. Liczba CIS planowanych w latach 2017 i 2018

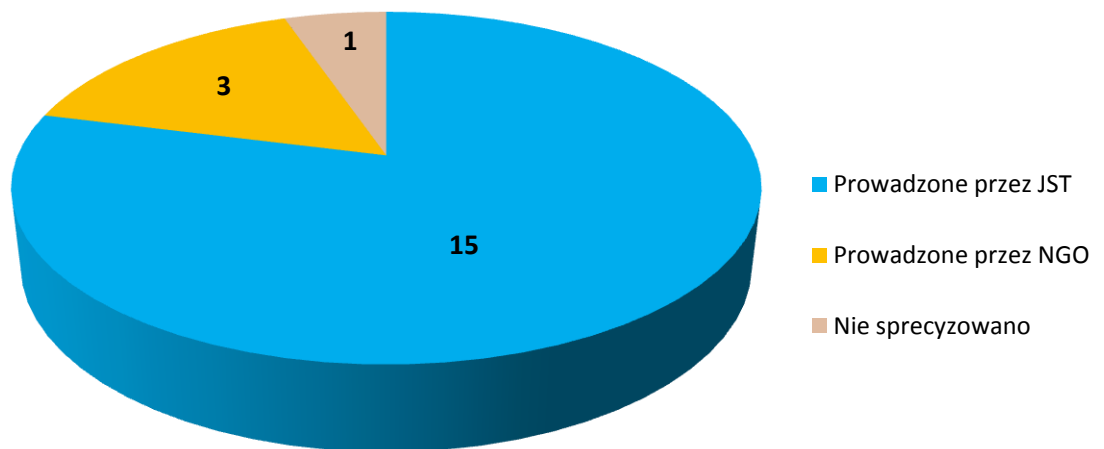
źródło: opracowanie własne MCPS

Z 19 planowanych CIS, utworzenie 7 z nich jest planowane w roku 2017, a 12 w roku 2018.

Podmioty prowadzące

W ankiecie samorządom zadano pytanie jaka instytucja planuje utworzyć i będzie prowadziła CIS.

Wykres nr 4. Podmioty tworzące i prowadzące CIS

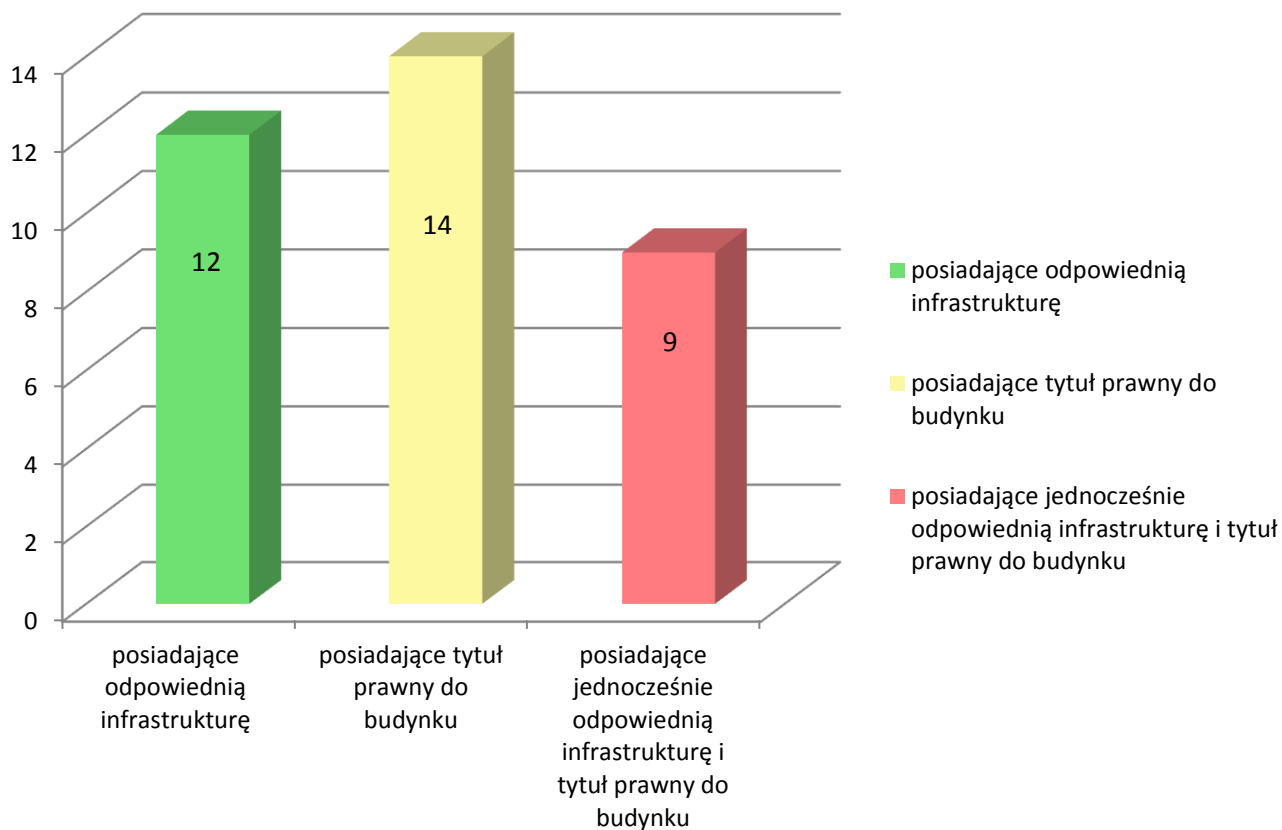
źródło: opracowanie własne MCPS

Zgodnie z informacjami zawartymi w ankietach większość Centrów zostanie utworzonych i będzie prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego – 15. Tylko 3 będą prowadzone przez organizacje pozarządowe. Co do jednego Centrum nie zostało sprecyzowane kto będzie podmiotem prowadzącym.

Infrastruktura do prowadzenia CIS

Kolejne z pytań ankiety dotyczyło posiadania odpowiedniej infrastruktury (budynków, sprzętu) oraz posiadania tytułu prawnego do budynków.

Wykres nr 5. Posiadanie odpowiedniej infrastruktury i tytułu prawnego do budynków, w których prowadzona będzie działalność CIS.

źródło: opracowanie własne MCPS

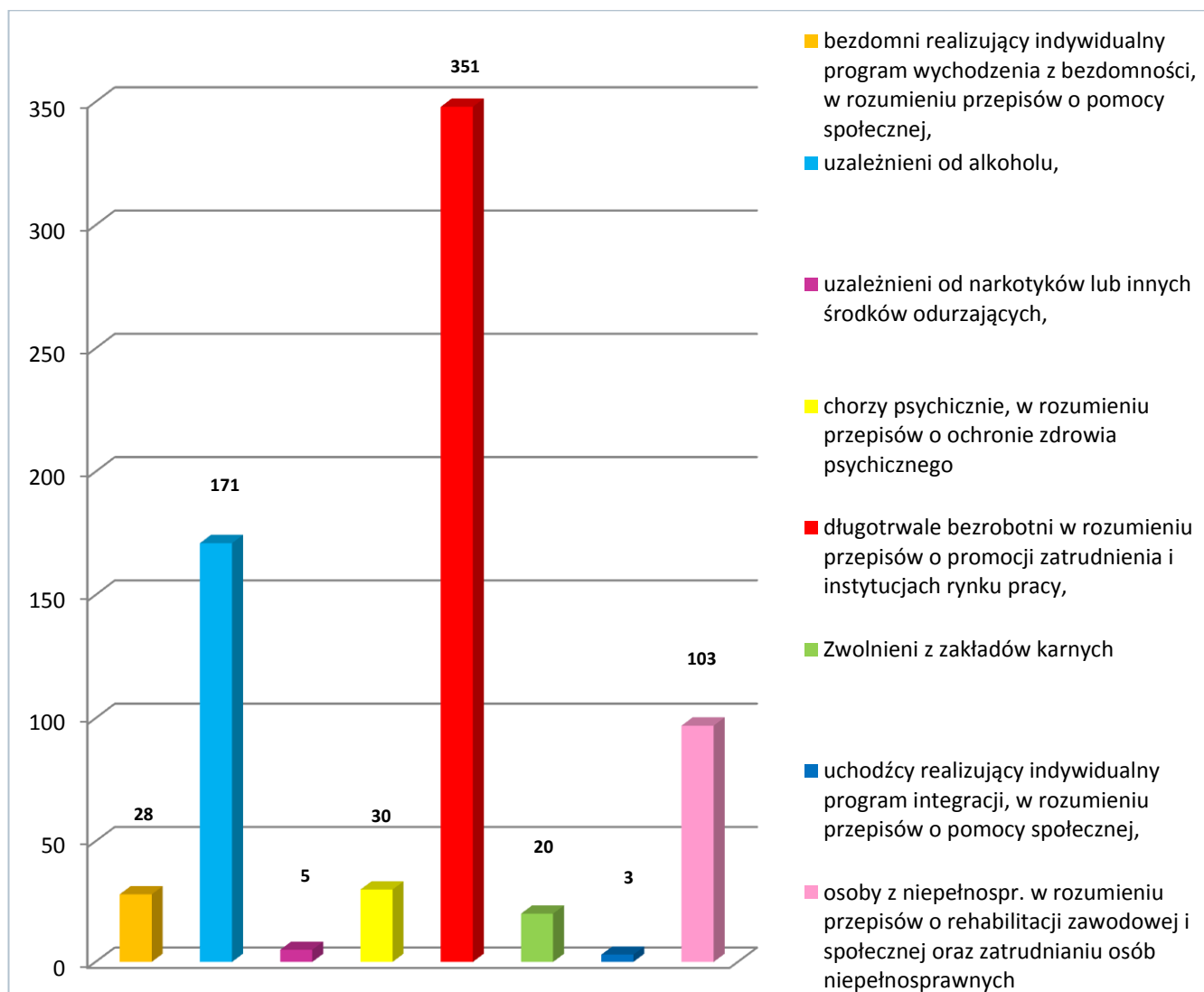
Istotną kwestią dla podmiotów planujących utworzenie bądź rozpoczęcie faktycznej działalności CIS są zasoby jakimi dysponuje instytucja tworząca. Spośród 19 podmiotów planujących utworzenie CIS, 14 z nich zadeklarowało, że posiada odpowiednią infrastrukturę przeznaczoną do tego celu, a 12 z nich posiada tytuł prawny do budynków.

Uczestnicy CIS

Odpowiedzi udzielone w ankietach wskazują, że w 19 zaplanowanych CIS w zajęciach weźmie udział łącznie **711 uczestników**. Średnio daje to liczbę 37 uczestników w jednym CIS.

Liczba osób z poszczególnych, wymienionych w ankiecie grupach, przedstawia się następująco:

Wykres nr 6. Uczestnicy CIS wg grup wymienionych w ankiecie.

źródło: opracowanie własne MCPS

Odnosząc jednak liczbę uczestników CIS chociażby tylko do liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie mazowieckim w latach 2010-2012 z powodu ubóstwa (83 885)¹, liczba 19 CIS w województwie obejmujących pomocą 711 osób jest niewielka i niewspółmierna do potrzeb.

Źródła finansowania

Samorządy zostały poproszone o określenie z jakich spośród wymienionych w ankiecie źródeł finansowania, planują skorzystać tworząc CIS:

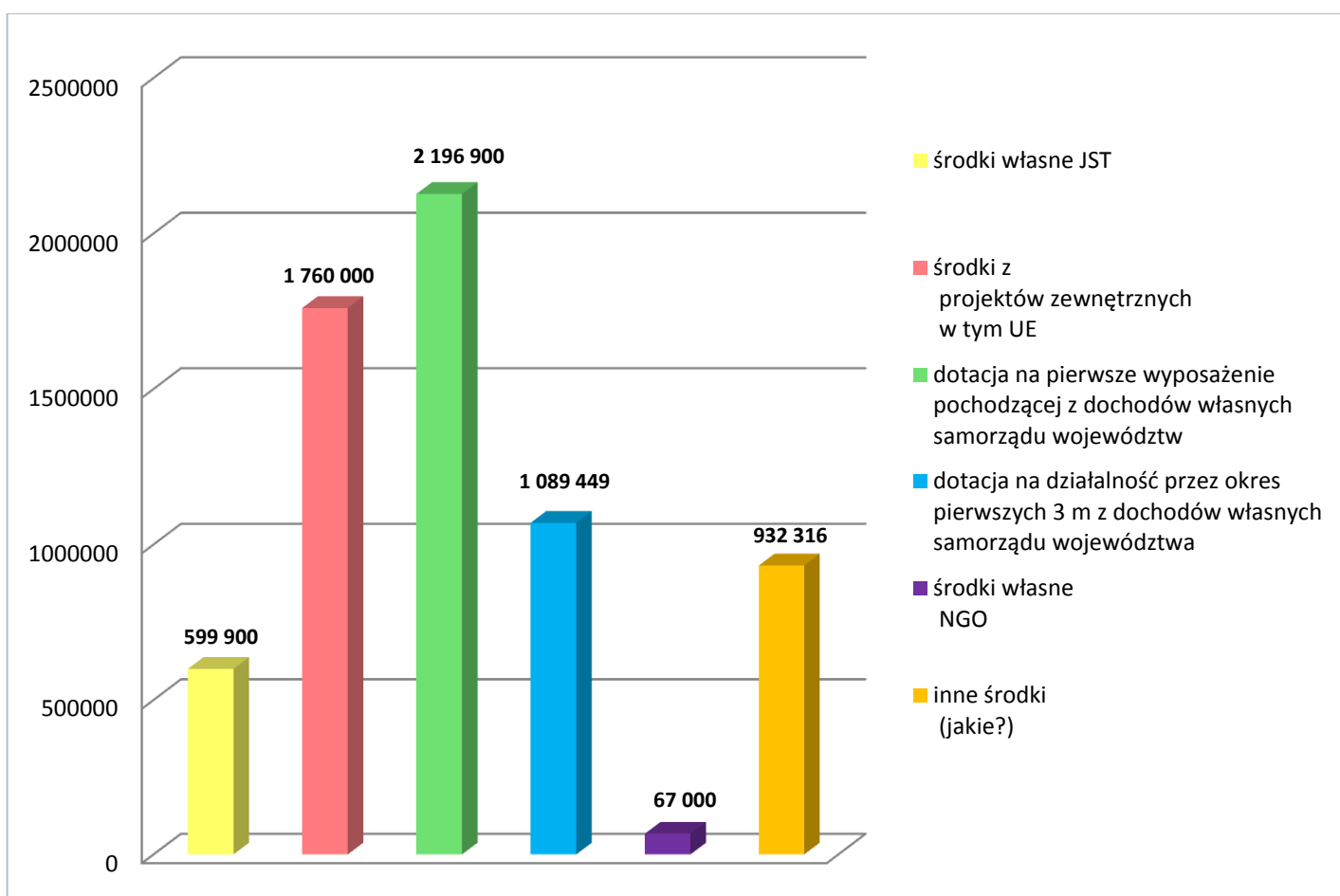
- środków własnych JST w tym: dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z **dochodów własnych gminy** przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lub innych dochodów własnych JST;

¹ Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Rozdz. III Diagnoza, str.33

- b) środków z projektów zewnętrznych, w tym UE;
- c) dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z **dochodów własnych samorządu województwa** przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- d) dotacji na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy z **dochodów własnych samorządu województwa** przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- e) środków własnych NGO;
- f) inne.

Pytania dotyczyły także wysokości środków planowanych do uzyskania z poszczególnych, wymienionych wyżej źródeł..

Wykres nr 7. Źródła finansowania

źródło: opracowanie własne MCPS

Podmioty planujące utworzyć CIS w większości chciałyby skorzystać ze środków dotacji na pierwsze wyposażenie i na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy pochodzącej z **dochodów własnych samorządu województwa** przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ze środków z projektów zewnętrznych, w tym UE. Wśród innych środków wymieniano: świadczenia reintegracyjne z PUP, środki wypracowane przez CIS, wyceniony wkład rzeczowy.

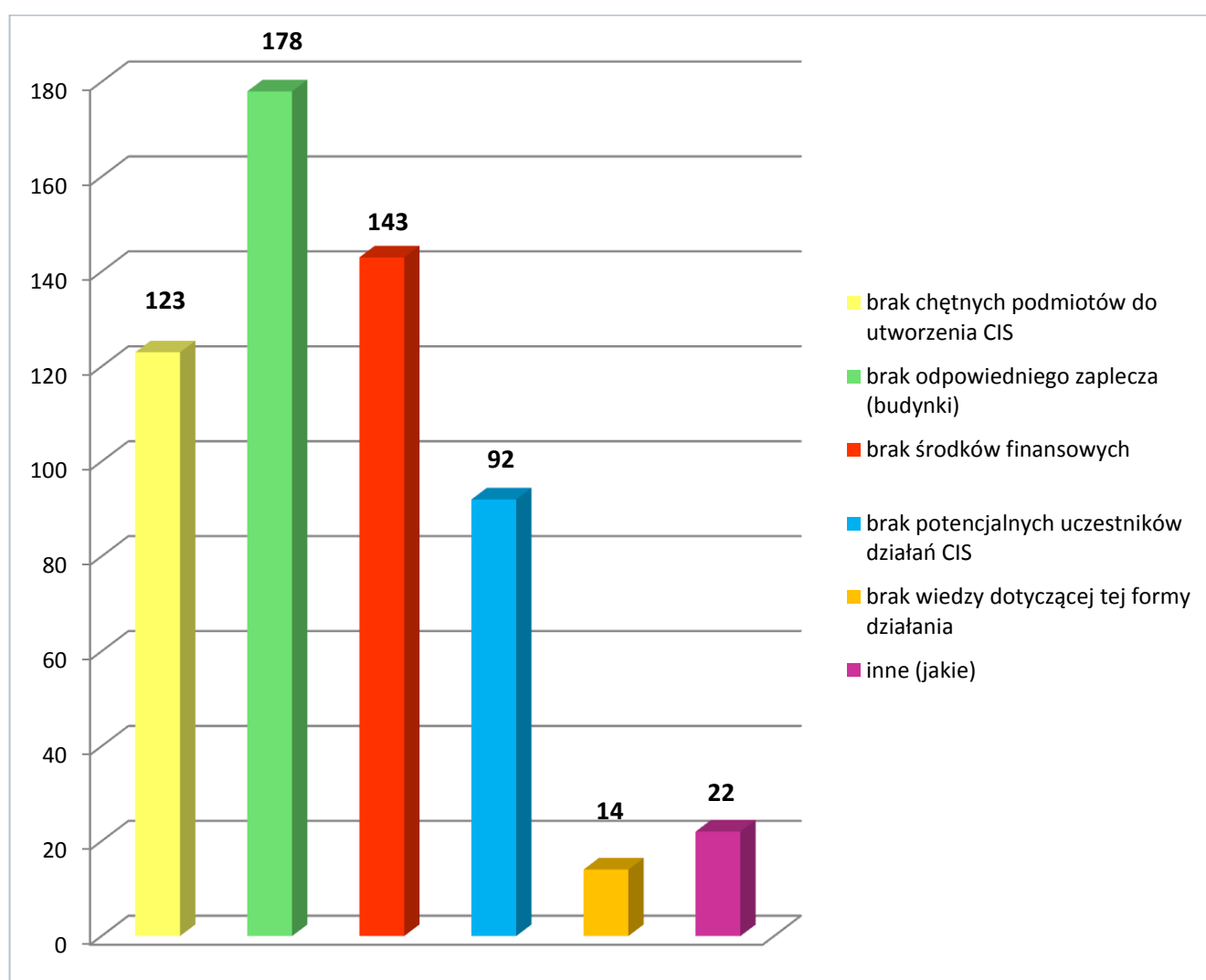
Przyczyny nie tworzenia CIS na Mazowszu

Zdecydowana większość samorządów nie planuje utworzenia CIS na swoim terenie. Wśród 264 nadesłanych wypełnionych ankietach – 245 odpowiedzi było negatywnych.

Najczęściej podawaną przyczyną takiej decyzji był brak odpowiedniego zaplecza (budynki, lokal) – 31% oraz brak środków finansowych – 25%.

Kolejne powody to brak chętnych podmiotów do utworzenia CIS – 22%, brak potencjalnych uczestników – 16%, brak wiedzy dotyczącej tej formy działania 2%. Wśród innych przyczyn (4%) były: prowadzenie na danym terenie Klubu Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej, realizowanie podobnych działań przez OPS czy to w formie PAI czy poprzez ustawowe działania przypisane OPS, brak odpowiedniej kadry, realizowane są inne działania dla mieszkańców.²

Wykres nr 8. Przyczyny nie planowania utworzenia CIS

źródło: opracowanie własne MCPS

² Ankietowani mogli zaznaczyć kilka przyczyn decyzji negatywnej dotyczącej utworzenia CIS

III. Wnioski

1. Widać wzrastające zapotrzebowanie na tworzenie takiej formy wsparcia osób w wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym jaką jest CIS. Ankieta pokazała, że poza 12 CIS posiadającymi status (w tym 3 działającymi w praktyce) – planowane jest uruchomienie kolejnych 19 placówek (z tego 2 mają już przyznany status).
2. Wiodącą rolę w tworzeniu tego typu form mają samorzady – to one w większości będą prowadzić tworzone CIS-y.
3. Wyniki ankiet pokazują, że głównym planowanym źródłem środków na utworzenie i prowadzenie CIS są dotacje z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Tylko 2 spośród posiadających już status CIS, zostały wymienione w ankietach. Pozostałych samorzady nie zgłosiły jako planowane do uruchomienia ich działalności na terenie danego samorządu.

IV. Rekomendacje

1. Zaplanowanie przez Samorząd Województwa Mazowieckiego przyznawania środków finansowych na dofinansowanie tworzenia Centrów Integracji Społecznej.
2. Opracowanie zasad przyznawania dotacji na utworzenie i działalność CIS.
3. Przygotowanie organizacyjne podmiotów zainteresowanych utworzeniem CIS - większość z nich planuje utworzenie CIS w 2018 roku, w związku z tym rok 2017 może być wykorzystany na szkolenia i kampanię informacyjną. Potrzebne jest przekazywanie samorządom wiedzy merytorycznej jak i praktycznych rozwiązań w zakresie tworzenia i prowadzenia CIS jako skutecznego narzędzia zastępowania pomocy w formie zasiłków na pomoc w formie wspierania aktywności zawodowej i rozwoju umiejętności społecznych.